

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**СТ А Н О В И Щ Е
НА КАТОЛИЧЕСКАТА ЦЪРКВА В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО
№ 3/2003 Г.**

ОТНОСНО: ИСКАНЕ ЗА ОБЯВЯВАНЕ ЗА
ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННИ НА РАЗПОРЕДБИ ОТ ЗАКОНА ЗА
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА /обн. ДВ бр. 120/29.12.2002 г./

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с конституирането на Католическата църква в България като заинтересувана страна по горното конституционно дело и дадената ни възможност, съгласно Определението на Съда от 13.02.2003 г., излагаме пред Вас нашето становище по искането на група народни представители, които са оспорили конституционността на разпоредби от Закона за вероизповеданията /ЗВ/, обнародван в Държавен вестник, брой 120 от 29 декември 2002 г.

По отношение на разпоредбата на чл. 7, ал. 4 от Закона, която според направеното искане представлява недопустима от Конституцията намеса във вътрешните работи на самоуправляемите се религиозни общности, считаме, че този текст би могъл да бъде конкретизиран като към думите "правата и свободите на лицата, членуващи в религиозната общност.....:", се добави думата "основните". По този начин ще се уточни, че законодателят е имал предвид именно тези права и свободи на хората, които са прогласени от нашата Конституция и които действително не могат да бъдат ограничавани по какъвто и да е начин. В сегашната редакция текстът дава възможност за едно разширително тълкуване, като визира всички права и свободи на лицата и би било възможно да възникне колизия в определени случаи, в които наистина има ограничения на някои права на лицата от вътрешните правила на дадена религиозна общност, но членувайки доброволно в нея, тези лица сами са приели ограниченията. Важното е тези ограничения да не засягат основните права и свободи на лицата, посочени в нашата Конституция и международните договори, по които Република България е страна- чл. 9 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи /Конвенцията/ и чл. 18 от Международния пакт за гражданските и политическите права /МПГПП/.

Разпоредбите на чл. 10, ал. 1- текста след второто изречение и чл. 10, ал. 2 от Закона, според искането противоречат на чл. 6, ал. 2 и чл. 13, ал. 2 от Конституцията на Република България, както и на чл. 9 от Конвенцията.

Тези разпоредби се отнасят до Българската православна църква, нейния статут, ръководство и представителство. Ние отчитаме традиционното значение на Българската православна църква и нейната историческа роля за държавата и народа, макар и да бихме били доволни да се споменат и други традиционно присъстващи вероизповедания в страната.

По тълкуването на легалната дефиниция в Закона на термина "Религиозна институция" считаме, че законодателят

действително е имал предвид, че " религиозната институция" е регистрираната религиозна общност, в качеството ѝ на юридическо лице с характерните за него организационни елементи- ръководство, органи и структура.

Естествено е всяка религиозна общност да има своя организационна форма и структура, но когато говорим за "религиозна институция" по смисъла на Закона се има предвид, че това са онези елементи на религиозната общност, които я легитимират като отделно юридическо лице в гражданския оборот и пред държавата. Считаме, че няма никакви пречки група хора с еднакви религиозни възгледи да съществува свободно като религиозна общност и безпрепятствено да изповядва своята религия, но за да има определен юридически статут, което изцяло зависи от волята и желанието на хората от тази група, те би следвало да се идентифицират като юридическо лице.

По отношение на § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за вероизповеданията, в искането се твърди, че този текст противоречи на чл. 13, ал. 2 от Конституцията и по-специално на принципа, че религиозните институции са отделени от държавата.

Считаме, че в случая Дирекция "Вероизповедания" издава документи, които имат за цел единствено и само да подпомогнат вероизповеданията в тяхната трудна задача за изясняването на проблемите, свързани с приемствеността, които имат непосредствено значение за възстановяване собствеността върху имоти, принадлежали на вероизповеданията и конфискувани, отчуждени или одържавени от държавата по един или друг начин.

Дирекция "Вероизповедания" е специализирана администрация на Министерския съвет, която е най-запозната с религиозните въпроси и спецификата на проблемите за всички вероизповедания и в продължение на много години е съдействала за изясняването им.

На много места в Закона изрично се подчертава, че техните мнения имат характера на експертни становища, т.е. не са

задължителни и в този смисъл не считаме, че чрез тях се осъществява намеса на държавата или администриране, а по-скоро подпомагане за решаването на тези толкова важни въпроси, особено свързани със собствеността на вероизповеданията и нейното възстановяване.

Подобни експертни мнения и заключения поначало са допустими и се използват при решаването на казуси в Съда по всички дела, но те също нямат задължителен характер.

В заключение изразяваме нашата убеденост, че Почитаемият Конституционен съд ще се произнесе по искането, като внесе яснота по Закона и по един категоричен начин обяви неговото съответствие или не с Конституцията и с международните договори, по които България е страна.

С уважение:

+ Христо Прошков

Епископ Христо Прошков
Апостолически Екзарх и
Председател на Епископската Конференция
на Католическата Църква в Република България

